

Schváleno: rodičák vzroste o 50 tisíc

LENKA ŠTĚPÁNKOVÁ

PRAHA Rodičovský příspěvek se od 1. ledna 2024 zvýší ze současných 300 tisíc korun na 350 tisíc, zároveň dojde ke zkrácení maximální možné doby jeho čerpání ze čtyř na tři roky. Návrh včera schválili senátoři. Opatření však podle odborníků může přivést další desetitisíce dětí do už beztak přetížených školek a dětských skupin. Z průzkumu navíc vyplývá, že matky malých dětí mají problém vyjednat si ve svém zaměstnání flexibilní podmínky.

Zvýšení rodičovského příspěvku předcházely ostré debaty, zejména kvůli faktu, že novinka se bude vztahovat až na děti narozené od 1. ledna 2024.

„Chápu rodiče, kteří se cítí ukřivdění. Nemyslím si, že ten, kdo se narodí pět minut před půlnocí 31. prosince, bude mít nižší životní náklady než ten, kdo se narodí pět minut po půlnoci. I děti, které už jsou narozené, by měly dostat příspěvek, a to poměrově nižší,“ poznamenal senátor Petr Vícha (Socdem). „Vnímám to jako nespravedlnost,“ přidal se Martin Krsek (SEN 21 a Piráti).

Podle ministra práce a sociálních věcí Mariana Jurečky (KDU-ČSL) se jedná o „kompromis v dané rozpočtové situaci“. Novelu ještě posoudí prezident.

V současnosti má Česko vůbec nejdelší rodičovskou dovolenou

ze zemí Evropské unie. Nově sice po domluvě se zaměstnavatelem budou moci rodiče zůstat doma i čtvrtý rok, nebudou ale dostávat příspěvek. Množina rodičů, kteří jsou s dětmi doma i čtvrtý rok věku potomka, se v posledních letech smrskává. Podle dat ministerstva práce, jež mají LN k dispozici, skončilo v první polovině letošního roku pobírání rodičovského příspěvku u 48,8 tisíce rodin. Dítě bylo v tu dobu starší tři let ve třetině případů.

„Většina rodičů volí při podání žádosti čerpání i délce tří let. Například v září bylo vyplaceno 12,7 procenta rodičovských příspěvků, u kterých bylo dětem tři a více let,“ řekla LN mluvčí Úřadu práce ČR Kateřina Beránková.

Měsíční výši příspěvku je zároveň možné jednou za tři měsíce

změnit. „To znamená, že i v průběhu pobírání rodičovského příspěvku dochází ke změně data, kdy zanikne nárok na příspěvek z důvodu vyčerpání jeho celkové částky,“ dodala Beránková.

Ještě větší zátěž pro školky

Senátorka Jaromíra Vítková (KDU-ČSL a nezávislí) upozornila, že zkrácení čerpání rodičovského příspěvku přinese větší zátěž na už tak přetížené školky a dětské skupiny. „Kapacit je málo. Je nezbytné vytvořit pracovní skupinu, jež se bude zabývat investicemi, které jsou v této oblasti potřebné,“ konstatovala.

Také podle Kateřiny Lánské z neziskové organizace EDUin se nápor na mateřské školy zvýší, a to zvláště v některých lokalitách. „Dá se předpokládat, že vyšší tlak

bude ve větších městech a v oblastech kolem nich,“ popsala pro LN. Dodala, že zkrácení čerpání příspěvku na tři roky nemusí být samo o sobě negativní. „Ale musí na něj navazovat další opatření, jako je navýšení kapacit mateřských škol, navýšení počtu učitelů v nich a dalších podpůrných profesí. Předškolní vzdělávání je dlouhodobě podfinancované, a pokud chceme udržet jeho kvalitu, nestačí investovat pouze do budov,“ uvedla.

Ministr Jurečka zdůraznil, že míst v dětských skupinách bude přibývat. Zvyšování jejich kapacity stát financuje zejména z Národního plánu obnovy. „Vedle navýšení rodičovského příspěvku o částku, která opravdu není nízká, se snažíme rodičům umožnit i co největší flexibilitu v tom, jak

rychle budou rodičovský příspěvek čerpat, kdy se chtějí vracet do práce nebo jak chtějí kombinovat částečné úvazky,“ uvedl Jurečka.

Zkrácené úvazky nefrčí

Od letošního února může zaměstnavatel uplatnit slevu na pojistném za zkrácené úvazky ve výši pěti procent z úhrnu vyměrovacích základů zaměstnanců. Sleva se mimo jiné vztahuje i na rodiče pečující o dítě ve věku do deseti let. Z výzkumu kanceláře ombudsmána vyplývá, že firmy deklarují velkou ochotu vycházet vstříc svým zaměstnancům s dětmi a snaží se jim kromě dalších forem flexibilní pracovní doby nabízet i zkrácené úvazky. „Výpovědi žen to však nepotvrzují. Většina z nich nemá zkušenost s tím, že by jim zaměstnavatel po návratu z rodičovské dovolené vyšel vstříc nějakou formou flexibilní spolupráce,“ stojí ve výzkumné zprávě.

Kýžené větší míře vytváření míst na zkrácený úvazek podle předsedy představenstva Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR Josefa Jaroše brání relativně nízké zvýhodnění a další administrativa. „Každý podnikatel staví na jednu stranu přínosy a náklady a v tomto případě výsledkem není významný přínos. Jde tedy o další z řady opatření, které není samo o sobě špatné, naopak, ale v praxi zásadní změnu nepřinese,“ popsal pro LN.

Délka čerpání rodičovského příspěvku dle věku dítěte

Lze ji zjistit ze statistik ukončených případů pobírání této dávky

Zdroj: MPSV

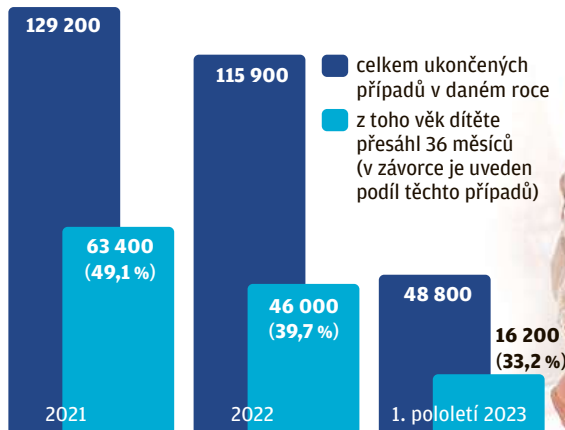

FOTO: SHUTTERSTOCK / KOLLAŽ SIMON / LN